

Kiss Árpád-díj kitüntetettje: Dr. Hassan Elsaed

Az oktatási és kulturális miniszter a Magyar Kultúra Napja alkalmából **Kiss Árpád-díjat** adományozott **Dr. Hassan Elsayed**, a Budapesti Műszaki Főiskola főiskolai tanára részére kiemelkedő oktató-nevelői munkájának, a főiskolán végzett értékes tevékenységének, vezetői munkájának, és nem utolsósorban rendkívül aktív társadalmi és kulturális tevékenységének elismeréseként.

Dr. Hassan Elsayed, a főiskola Tanárképző és Mérnökpedagógiai Központjának tanára kiemelkedő, magas színvonalon oktató pedagógus, fontos szerepet vállalt a mérnök-tanár-képzésben. Tanárgenerációk sajátították el órán a multimédiafejlesztés és alkalmazás pedagógiáját. Méltó utódjává vált ezáltal is a programozott oktatás kiemelkedő úttörőjének, Kiss Árpádnak. Három doktori iskolának (ELTE, BME és a Pannon Egyetem) tagja és oktatója. Több fiatal kutató tudományos munkáját irányította, a vezetésével létrejött Multimédia Műhely az elektronikus tananyagok oktatáspedagógiai kérdéseit vizsgálja. Számos tanár szakos hallgató Tudományos Diákköri dolgozatát konzultálta. Tanítványai az OTDK-n kiemelkedő eredményeket értek el.

Hazai és nemzetközi szinten ismert és elismert kutató. Az általa irányított műhelyben több, a mérnök-tanár-képzésben és a médiatechnológus képzésben is széles körben alkalmazott elektronikus tananyag került kifejlesztésre magyar és angol nyelven. Magyarországon nevéhez fűződik az első multimédia alapú tananyag kifejlesztése. Kutatási eredményeiről számos hazai és nemzetközi konferencián számolt be és vívott ki magának méltán elismerést a digitális pedagógia újszerű megközelítésével. Jelenleg a virtuális valóság

és a pedagógia határterületét állította kutató munkájának középpontjába.

Hassan Elsayed rendkívül aktív társadalmi és kulturális tevékenységet folytat, kiemelkedő érdemeket szerzett a magyar és az egyiptomi kulturális kapcsolatok elmélyítésében. Csereprogramokat szervezett hallgatók és oktatók számára, melynek révén mód és lehetőség nyílt a két ország felsőoktatási rendszerének jobb megismerésére, az intézményközi kapcsolatok elmélyítésére és közös kutatási projektek megvalósítására.

Dr. Hassan Elsayed a kiemelkedő pedagógus, a hazai és nemzetközi szinten is elismert kutató, továbbá a magyar és az egyiptomi tudományos kapcsolatrendszer elmélyítésén fáradozó szakember méltán nevezhető a felsőoktatás magister honorabilis-ának.

Dr. Gáti József

Nemzetközi Szimpózium Wolfgang Ernst Pauli emlékére

A Budapesti Műszaki Főiskola a Magyar Mérnökakadémiával és a IEEE Hungary Sectionnel nemzetközi szimpóziumot rendez Wolfgang Ernst Pauli Nobel-díjas fizikus emlékére 2009. március 27-én. A rendezvény címe Modern kvantumfizika – matematikai rendszerek és irányításelemzés.

Pauli osztrák származású svájci fizikus volt. Sok felfedezéssel járult hozzá a fizikához, különösen a kvantummechanikához. A nevéhez fűződik többek között a Pauli-mátrixok bevezetése és a spin-statisztika elméletének bizonyítása. 1925-ben alkotta meg legfontosabb elméletét, a Pauli-féle kizárási elvet, amely azt állítja, hogy két elektron nem lehet ugyanabban a kvantumállapotban. E munkájáért 1945-ben fizikai Nobel-díjat kapott. 1958-ban, halála évében pedig Max Planck-medállal jutalmazták.

A 14 órakor kezdődő szimpóziumon köszöntő beszédet mond Pálincás József, az MTA elnöke. Az ingyenes rendezvénynek a BMF Bécsi úti épülete ad otthont, regisztrációért és bővebb információért a <http://bmf.hu/conferences/Pauli2009/> weboldalt lehet felkeresni.

Informatika-történeti munkaközösség

2008. január 27-én hosszú előkészítés után a BMF-en megalakult a **Neumann János Számítógép-tudományi Társaság Informatika-történeti szakosztálya**. Az összefogás célja a magyarországi informatika-történet tárgyi, személyi és kultúrtörténeti emlékeinek összegyűjtése és feldolgozása.

Az alakuló ülésen megjelent 56 résztvevőt - közöttük a hazai informatika kialakulását és fejlődését meghatározó személyiségeket - a főiskola nevében **Dr. Fodor János** tudományos és stratégiai rektorhelyettes, az Informatikai Kar nevében pedig **Dr. Tick József** informatikai rektorhelyettes üdvözölte.

Az alakuló ülés megválasztotta a munkaközösség vezetőit. Tiszteletbeli elnökök **Kovács Győző** és **Muszka Dániel**, elnök **Dömölki Bálint**, elnökségi tagok **Bohus Mihály**, **Képes Gábor**, **Kutor László**, **Raffai Mária**, titkár **Simon Pál**.

A munka a hazai leltár elkészítésével indult, melynek keretében több előadás hangzott el.

Kovács Győző bemutatta a korábban és jelenleg megjelent könyveit. Bohus Mihály beszámolt a szegedi számítástechnikai gyűjteményről. Kutor László ismertette a BMF NIK-en kiállított gyűjteményét, a „Fókuszban” című időszakos kiállítását, valamint a „Fejezetek az információ-technológia kultúrtörténetéből” című főiskolai tantárgyat. Képes Gábor bemutatta a Műszaki Múzeum informatika tárgyú gyűjteményét és a mikroszámítógépes közösségeket. Vasvári György képgyűjteménye felvilágosította a legfontosabb hazai fejlesztéseket és korai számítógépeket. Simon Pál áttekintést adott a hazai e-közigazgatás történetéről. Király Zoltán az „abakusztól a notebookig” című előadásában felvázolta az informatikai eszközök fejlődését, majd végül Dömölki Bálint összefoglalta az NJSZT elmúlt 40 évét.

A munkaközösség a tagság aktív közreműködésével elkezdte a munkaterv kidolgozását, melyben a következő területek kapnak majd kiemelt figyelmet:

- a tárgyi emlékek és gyűjtemények, mozgalmak és események felmérése,
- arcképcsarnok létrehozása és személyes emlékek feldolgozása,
- a műhelyek, iskolák, oktatások felmérése,
- a Szegedi Múzeum és a kapcsolódó anyagok,
- alkalmazások, termékfejlesztések és ezek története,
- az NJSZT és részeinek története.

A résztvevőket a főiskola állófogadáson vendégelte meg, majd az érdeklődők megtekinthették Dr. Kutor László informatikai gyűjteményét. A munkaközösség havi rendszerességgel tervez rendezvényeket, melyekre a főiskola hallgatóit is várja.

Dr. Kutor László

European Student Barometer a BMF-en

Európa legátfogóbb pályaválasztásra és a felsőoktatási képzésre vonatkozó felmérése a European Student Barometer 22 európai országban méri fel évről évre az egyetemi és főiskolai hallgatók véleményét. A felmérés kivitelezője a németországi Trendence Intézet Berlinben.

A főiskola három éve kapcsolódott be az European Student Barometer közvélemény-kutatásba. A 2008-as felmérésben már 20 európai ország 550 oktatási intézményéből több mint 90000 hallgató töltötte ki a kérdőívet. A BMF mérnök és közgazdász hallgatói a magyar és európai viszonylatban is messze az átlag felett választottak az elektronikus kérdőívre.

A szervező intézet nyereségek kisorsolásával is ösztönzi a hallgatói felméréseket. Az elmúlt évben a Trendence Intézet által kisorsolt hallgatók között a BMF Keleti Károly Gazdasági Kar végzős informatikus közgazdász szakos hallgatója is értékes jutalmat, 250 € díjat nyert.

Nemzetközi és tudományos élet hírei

SAMI 2009 szimpózium

2009. január 30-31-én a Kassa mellett fekvő Herl'any-ban került megrendezésre a hetedik **International Symposium on Applied Machine Intelligence and Informatics (SAMI 2009)**.

Már szinte hagyománynak számít, hogy az éves rendezvénynapotár első eleme a Budapesti Műszaki Főiskola, a Kassai Műszaki Egyetem és a Magyar Fuzzy Társaság közös szervezésében létrejövő SAMI konferencia. Nagy jelentősége és felbecsülhetetlen értéke abban rejlik, hogy míg korábban csupán a magyar-szlovák kapcsolatokra épült, s helyi szintre korlátozódott, mostanra már nemzetközivé terjeszkedett, s az IEEE magyar tagozata támogatásával IEEE által jegyzett konferenciává vált, valamint a benyújtott cikkek az Xplore adatbázisba kerülnek, ezáltal nagymértékben megnő a publikációk értéke, elérhetősége, kereshetősége.

A hetedik születésnapját ünneplő **International Symposium on Applied Machine Intelligence and Informatics (SAMI 2009)** konferenciát **Fodor János**, a BMF tudományos és stratégiai rektorhelyettese, a konferencia elnöke és az MFT elnöke nyitotta meg köszöntőjével, majd **Juraj Sinay**, a Kassai Műszaki Egyetem volt rektora, a BMF címzetes főiskolai tanára üdvözlő szavaiban kiemelte a rendezvény fontosságát mind a tudományos élet területén, mind pedig az emberi kapcsolatokban betöltött szerepében.

Időszerűvé vált a 2000-ben aláírt BMF-TUKE kétoldalú intézményközi szerződés továbbgondolása, kibővítése és a doktori iskola belefoglalása a szerződésbe, így január 30-án megtörtént a kiegészítő dokumentum aláírása.

A SAMI idei neves plenáris előadója a Kassai Műszaki Egyetemről **Dušan Kocur** volt, aki *“Signal Processing for Trough Wall Moving Target Tracking by UWB Radar”* címmel tartott plenáris előadást, majd ezt követte a Budapesti Műszaki Főiskoláról **Fodor János** „Some Remarks on Difference Measurement” című keynote előadásával.

Nagy érdeklődésre tartott számot **Peter Sincák** és **Bruno Petit** *Nao humanoid robotok – az intelligens robotok újszerű kihívásai* témában tartott szóbeli és gyakorlati bemutatója.

Baranyi Péter, az MTA SZTAKI Kognitív Informatika Csoport vezetője egy külön szekció szervezését vállalta, amelyben **Sörös Gábor**, **Reskó Barna**, **Petres Zoltán** és **Baranyi Péter** előadásai adtak tájékoztatást a robottechnika általuk kutatott részéből.

A rendezvény szakmai sikere és tudományos értéke mellett szomorú aktualitás készítette a jelenlevőket emlékezésre, mégpedig a szimpózium állandó résztvevője, a mindig aktív, energikus, fáradhatatlan **Baltazár Frankovic** professzorral való emlékezésre, aki idén már sajnos nem örvendeztetett meg minket örök optimizmusával, s szeretett verseivel. Tiszteletére a Magyar Fuzzy Társaság és a Budapesti Műszaki Főiskola Frankovic Boldzsár díjat alapított, amelyet az évente megrendezésre kerülő SAMI szimpóziumon a 35 év alatti fiatal résztvevők közül a legjobb cikk és előadás szerzője kap meg.

Idén **Strba Attila** *Operating System Design Challenges for Wireless Embedded Systems Powered by Energy Harvesters* című publikációjáért vehette át a díjat.

Strba Attila a pozsonyi Szlovák Műszaki Egyetemen végzett műszaki informatika szakon, jelenleg ugyanott külső doktorandusz hallgató, s a németországi Enocean GmbH-nál dolgozik szoftver mérnökként. Kilenc tudományos publikációval rendelkezik, elsősorban a vezeték nélküli beágyazott rendszerek és a 3D technika területén.

A beküldött cikkekből összeállított konferenciaprogram két fő részre tagolódott, szóbeli előadásokra és poszter bemutatókra, a részletes beosztás a www.sami.tuke.sk honlapon megtalálható.

A főiskola képviselőjében **Bitó János, Fodor János, Gáti József, Hermann Gyula, Horváth László, Kádár Péter, Kártyás Gyula, Molnár András, Rudas Imre, Sergyán Szabolcs, Tar József és Vámosy Zoltán** jelentetett meg cikket.

A teljes konferenciaanyagot az IEEE szabványnak megfelelő CD proceedings tartalmazza.

Szakál Anikó

♦ ♦ ♦

Smart metering konferencia a műszaki megvalósíthatóság lehetőségeiről

Nagy sikerrel zárult a Magyar **Elektrotechnikai Egyesület, a Méréstechnikai, Automatizálási és Informatikai Tudományos Egyesület, BMF**, valamint a **Hírközlési és Informatikai Tudományos Egyesület** közös szervezésében január 22-én rendezett **Smart Metering** konferencia.

A rendezvény aktualitását jelezte a nagy érdeklődés és túljelentkezés, amivel a MEE titkárságának és a rendezvény házigazdájának, a Budapesti Műszaki Főiskolának kellett megbirkóznia.

A kezdetben 130 főre tervezett rendezvényre 200 fő jelentkezett és vett részt. 6 országból 80 cég képviselői hallgatták a konferencia témáját jól körülíró előadásokat. A szekciók közötti szünetekben 7 kiállító cég gondoskodott arról, hogy a látogatók szakmai érdeklődését az elméleti előadások után gyakorlatban is kielégítse.

Kovács András MEE főtitkár köszöntötte a konferencia résztvevőit, köszönetét fejezte ki a rendezvénynek otthont adó Budapesti Műszaki Főiskolának, a támogatóknak és a szervezőknek. Megnyitójában kiemelte a „Smart Metering”, vagy magyarul kifejezve „**okos mérés**” újszerűségét, a bevezetéssel járó kihívásokat és a még megválaszolatlan kérdéseket. Az Európai Parlament és Tanács 2006/32/EK irány-

elve adja a jogi hátteret, amely a 13. cikkében kitér az energiaszolgáltatás mérésére és informatív számlázására.

A konferencia 16 előadása a szabályozás és szabványosítás, a szolgáltatói szempontok, valamint a gyártók és technológiák irányultságú három szekcióba csoportosítva hangozott el.

A szabályozás és szabványosítás szekció 6 előadása egyrészt a szorosan vett szabályozási kérdésekkel, másrészt pedig azokkal a technikai, technológiai, üzleti és társadalmi kérdésekkel foglalkozott, amelyek meghatározzák a Smart Metering bevezetésének és alkalmazásának a kereteit.

A szolgáltatói (elosztói engedélyes) szempontok szekciójában négy előadás hangzott el az elosztói engedélyesek szemszögéből és egy további előadás a T-Systems, mint infokommunikációs szolgáltató részéről.

Gyártók és technológiák szekció hét rövid előadása a Smart Metering eszközháttérét és alkalmazástechnológiáját mutatta be.

A rendezvény alapvető célja volt a Smart Metering téma nemzetközi és hazai helyzetének és legfontosabb kérdéseinek áttekintése. A konferencia témakörének legfontosabb kérdéseit taglaló színvonalas külföldi és hazai előadások ezt a célt szolgálták és a nagyszámú hallgatóság mindvégig tapasztalható figyelme alapján az elvárásoknak messzemenően megfeleltek.

A konferencián kifejezésre jutott a regulátor, a felhasználók és az engedélyesek közötti folyamatos, átlátható párbeszéd iránti igény és ennek a kielégítésére, valamint moderálására egy megfelelő állandó szakmai csoport létrehozásának szükségessége.

Az igen nagy költségű Smart Metering megvalósítását és IT rendszerének kialakítását semmiképpen sem szabad leszűkíteni az automatikus távleolvasásra (AMR), hanem rendelkeznie kell az automatikus mérőmenedzsment (AMM) funkciókkal, amelyeknek a továbblépés lehetőségét biztosítva nyitottnak kell lennie az intelligens szolgáltatások integrálására.

Dr. Morva György

Hírek röviden

Könyvtári hírek

2009. január 14-én az **Elsevier Publishing** néhány elektronikus adatbázisát, az Engineering Village Referex-jét, a Science Directet és a Scopus bemutató előadást szervezett könyvtárunk a főiskolán. Az idei tél eddig „legcsúszósabb napja” ellenére számos érdeklődő vett részt **Kmety Andrea**, Elsevier tréner prezentációján.

A szóban forgó adatbázisok teljes körű szolgáltató-

sainak elérhetősége: **Referex Engineering**: www.engineeringvillage2.com, **Science Direct**: www.eisz.hu

Első használat esetén regisztráció szükséges. A főiskolával jogviszonyban levő dolgozók esetén az intézmény megjelölésével, hallgatók esetén az érvényes diákigazolvány számának beírásával lehet regisztrálni. Az adatbázisok csak a főiskola gépeiről érhetőek el, a könyvtár honlapján bővebb információ található róluk, közvetlen linkekkel. Korlátozott hozzáférés: **Scopus**: www.info.scopus.com/

Az **EBSCO Publishing** bővítette szolgáltatásait a következő adatbázisokkal: A **Research Starters-Business** és **Research Starters-Education**. Mindkettő egy tanulmányi és kutatási adatbázis, kifejezetten egyetemistáknak, főiskolásoknak és középiskolásoknak. Kutatók, tanárok és más szakemberek által írt, tömör és átfogó összefoglaló cikkeket tartalmaz, egyenként kb. 3000 szó terjedelemben.

Az **Academic Search Complete** a világ legértékesebb és legátfogóbb, tudományos igényű, multidiszciplináris, teljes szövegű adatbázisa, amely több mint 5990 teljes szövegű periodikumot tartalmaz, több mint 5030 lektorált folyóiratot beleértve. A teljes szövegeken kívül több mint 9900 folyóirat és összesen több mint 10 400 kiadvány, köztük monográfiák, beszámolók és konferencia-előadások stb. indexelését és referátumait foglalja magában. Az adatbázis PDF tartalma 1887-ig nyúlik vissza, és a teljes szövegű anyagok többsége kereshető PDF formátumban van. A kereshető hivatkozott referenciák több mint 1000 folyóiratot érintenek.

Az EBSCO adatbázisai hozzáférhetők a search.ebscohost.com címen a főiskola gépein. Az angol nyelvű adatbázis magyar keresőfelülettel működik. A html formátumú cikkek a fordítóprogram segítségével francia, holland, japán, kínai, német, olasz, orosz nyelven olvashatók. Ha kérdésük van, feltehetik az "Ask-a-librarian" menüpont segítségével, melyre az EBSCO adminisztrátora, a BMF könyvtárosa fog válaszolni.

Tamás Julianna

♦ ♦ ♦

Műszaki könyvtárosok napja

A BMF Könyvtár Könyvüipari Szakolvasója szervezésében került sor a **Magyar Könyvtárosok Egyesülete Műszaki Könyvtáros Szekciójának** első idei szakmai napjára 2009. február 9-én.

Kovács Beatrix titkár (MKE-MKSZ) köszöntötte a szép számmal megjelent tagságot. A vendéglátók nevében

Strasszer Mihályné könyvtárigazgató bemutatta a főiskolát, ezen belül a könyvtárhálózatot, annak gyűjtőkörét, működését és egyre bővülő szolgáltatásait. Megemlítette, hogy több mint 10.000 olvasót szolgálnak ki az öt telephelyen.

Nagy sikert aratott **Dr. Kutor László** főiskolai tanár (BMF NIK Informatikai Rendszerek Intézet) „**Az internet és a könyvtár szerepe a(z) (amerikai) felsőoktatásban**” című előadása. Az előadó Power Point-os előadását személyes tapasztalataival is kiegészítette (Austin Egyetem Könyvtára (Texas), George Mason Egyetem (Washington), Library of Congress). Beszült a könyvtár változó súlyú szerepeiről (információforrás – élettér – találkozási pont), új szolgáltatásairól (orientálás – fogyatékkal élők támogatása), az információ-elérés új módjairól (hipertext) valamint az információs "robbanás" tendenciáiról, következményeiről az archiválás problémaköréről, kiállításairól. Sok-sok szemléltetőeszközzel illusztrálva mutatta be az adathordozók fejlődését. Az előadást követően megtekinthették az érdeklődők a több évtized alatt, igen nagy gondossággal összegyűjtött és igényesen rendszerezett technikatörténeti magángyűjteményt.

Nagy Zoltán elnök (MKE-MKSZ) a zárzóban megköszönte az előadóknak az igen tartalmas, a hallgatóságnak sok új információt adó előadásokat.

A rendezvény a BMF Könyvüipari Szakolvasójának és az Elektrotechnikai és Informatikai Szakolvasójának megtekintése után a jelenlévők baráti beszélgetésével zárult.

Dettai Eleonóra

♦ ♦ ♦

BMF Állásbörze

Az **IAESTE – Hungary** Magyar Mérnökhallgatók Egyesületének Bánki Donát Helyi Bizottsága idén tizenegyedik alkalommal rendezi meg 2009. március 24-én a **BMF Állásbörzét**, és azt megelőzően március 16-20-án a Felkészítő Napok nevű előadás sorozatot.

Az elmúlt tíz év tapasztalatai alapján úgy gondoljuk, hogy mind az Állásbörzén megjelenő cégek, mind a hallgatók megtalálják az elképzeléseiket, céljaikat. Ma már számos eszköz áll a cégek rendelkezésére a megfelelő munkaerő kiválasztására, Egyesületünk az Állásbörzével szeretné megteremteni a pályakezdők és leendő munkatatóik között a közvetlen, személyes kapcsolatot.

A vállalatok számára kiváló alkalom, hogy információt szerezzenek a frissen végzett hallgatók felkészültségéről, a soron következő generáció munkahellyel szemben támasztott elvárásairól, a gyakorlati tapasztalatok szerzését segítő kooperatív képzésről. A rendezvény ugyanakkor lehetőséget ad a cégeknek, hogy kedvükre válogassanak a főiskola diákjai között, és megismertessék magukat. A hallgatók számára – az alsóbb évesek és végzősök számára egyaránt – kiváló lehetőség, hogy bete-

kintést nyerjenek a hazai munkaerő piacra, felmérjék és átfogó képet kapjanak a vállalatok által nyújtott lehetőségekről, elvárásokról és az ipari élet sokszínűségéről.

A növekvő érdeklődés és a korábbi tapasztalatok mind arra mutatnak, hogy az Állásbörzék mind a cégek, mind a hallgatók körében népszerűek, hiszen az ország egész területéről ugyanúgy vonzzák a frissen végzett, szakképzett pályakezdő, és a már tapasztalt munkaerőt is.

A Budapesti Műszaki Főiskola Állásbörzéje 2009. március 24-én kerül megrendezésre a főiskola modern, minden igényt kielégítő Bécsi úti új telephelyén, az aulában.

A rendezvényen nem csak a főiskola több ezer hallgatója vehet részt, hanem az ország bármely más műszaki jellegű felsőoktatási intézményéről várják a végzős, illetve alsóbb éves hallgatókat, így lehetőséget teremtve arra, hogy a különböző vállalatok standjára ellátogatva megismerhessék azokat.

Várhatóan a már-már felnőtt cipőben járó, sok tapasztalatot szerzett 19 éves Helyi Bizottság lelkes csapata eddigi sikereihez méltón, színvonalas és kellemes légkörű rendezvényt tud nyújtani, melyen biztosíthatják a vállalatok és hallgatók számára az eredményes részvételt.

Nagy Antal

♦ ♦ ♦

„Kell egy csapat!”

Közel 200 évvel a jégkorong feltalálása után és 2000 km-re Kanadától, Európa szívében, Magyarországon egy maréknyi Bánkis hallgató kitalálta, hogy teret ad álmaiknak és szabadidejükben összejárnak jégkorongozni. Az ötlet rövid idő alatt tettekké vált és 2007 végén már a káposztásmegyeri csarnokban kergették a korongot heti egy alkalommal a srácok. Majd rájöttek, hogy ha már idáig eljutottak, akkor nem állnak meg és csapatot toboroznak, hogy teljes legyen a létszám.

A legjobb ötletnek a főiskolán való toborzás bizonyult és be is jött. Így már nem Bánkis csapat, hanem BMF csapat lett a kezdeti megmozdulásból. Ezután felmerült az ötlet, hogy ne csak hobbijáték legyen, hanem komoly edzés és így is történt. Elkezdődtek az edzések, melyeket a tapasztaltabb rutinosabb játékosok tartottak. Azonban ismét akadályozta egy probléma a lelkes ifjakat: heti egy edzés nem elég. Ezért tettek ez ügyben is és így már heti két edzés alkalmával dolgozhattak a nemes célért. És mi ez a cél? Egy bajnokság, meccsek, versengés és minden megmozdulás, ahol megmérettethetik magukat.

A 2008-as évben a MEFS (Magyar Egyetemi – Főiskolai Sportszövetség) Jégkorong Tornán nem tudott még indulni a csapat, így hát folytatta az edzéseket és a felkészülést. Folyamatosan népesült a csapat, gazdagodott pár tapasztalt légióossal is. Jött a 2008-as év vége, amikor is felmerült az ötlet, hogy a következő évi MEFS

Jégkorong Tornán már el kell indulni. A másik fontos teendője a csapatnak az volt, hogy felkérjen egy edzőt, így 2009-ben a profi B-licences Dörök Rudolf elvállalta a csapat felkészítését. Jelenleg is zajlik a felkészülés. A közelmúltban egy barátságos edzőmeccsre is sor került, ahol az Eötvös Lóránd Tudomány Egyetem csapata volt az ellenfél, az eredmény 7:7 lett.

A csapat távlati terve az, hogy egy amatőr bajnokságban részt vegyen és hogy a sportágot a hallgatók körében népszerűsítése. Nagyon sok hallgató érdeklődik, így szükség lesz valószínűleg még plusz edzésidőpontokra, emellett sok tehetséges játékos, aki egyben BMF hallgató adott hírt kilétéről, így ők valószínűleg csatlakoznak a csapathoz. A közeljövő tervei pedig a MEFS Jégkorong Torna és a BMF-es mez elkészítése. Mivel a csapat fejlődik és egyre nagyobb népszerűségnek örvend, ezért ezúton szeretném megköszönni a hallgatói önkormányzat támogatását, melyekre továbbra is számítunk és reméljük a csapat létével és teljesítményével viszonzni tudjuk azt és öregbíteni tudjuk főiskolánk, azaz a BMF hírnevét!

Dajka Bálint

♦ ♦ ♦

Szakkollégiumi Börze

A Budapesti Műszaki Főiskola ad otthont a Jánossy Ferenc Szakkollégium által 2009. március 19-20-án megrendezésre kerülő **Szakkollégiumi Börzének**. A Börze a több mint három-négy évtizedes múlttal rendelkező Szakkollégiumi Mozgalom tagjai számára teremt bemutatkozási lehetőséget, melyhez hasonlóra korábban még nem került sor.

A Szakkollégiumi Börzén mintegy 20 szakkollégium fog bemutatkozni, mely a ma működő szakkollégiumok több mint harmada, az aktív szakkollégiumok felét jelentí, lefedve a hazai felsőoktatási intézményrendszer tekintélyes részét, legnevesebb intézményeit.

A Börze a Jánossy Ferenc Emlékkonferenciával párhuzamosan kerül megrendezésre, melyen 36 felsőoktatási hallgató mellett számos neves professzor, kutató, szakértő, szaktekintély is tart előadást. Ezzel 12 felsőoktatási intézmény 12 szakkollégiumából 22 szakkollégista fogja képviselni a Szakkollégiumi Mozgalmat, melylyel a rendezvény az egyik legnagyobb szakkollégiumközi rendezvénné nőtte ki magát.

A Börzére az érdeklődő verseny- és állami szférabeli szereplőket is szeretettel várják a szervezők. A rendezvény az ExxonMobil támogatásának köszönhetően jön létre.

Ünnepélyes megnyitóra 2009. március 19-én 13 órakor kerül sor, helyszíne a Tavaszmező u. 14-18., "G" épület aulája.

Varga Viktor

International Symposium in Memoriam Wolfgang Ernst Pauli

(April 25, 1900 – December 15, 1958)

**Modern Quantum Physics – Mathematical Systems
and Control Theory**

March 27, 2009

Honorary Committee

Károly Molnár
József Pálinkás

General Chair

Imre J. Rudas, Rector of Budapest Tech

Advisory Board

József Bokor	Norbert Kroó
László Fésűs	Pál Michelberger
János Ginsztler	Gábor Péceli
József Gyulai	György Vesztergombi
Ferenc Hudecz	

Organizing Committee Chairs

József Gáti
László Nádai

Secretary General

Anikó Szakál

Organized and sponsored by
Budapest Tech Polytechnical Institution, Hungary

Technically co-sponsored by
Hungarian Academy of Engineering

IEEE Hungary Section

PRELIMINARY PROGRAM

- 14:00 *Opening Ceremony*
Opening Address by József Pálinkás
- 14:20 **István Gazda: Life of Pauli and his Role in the History of Science**
- 14:50 **Rudiger Voss: Pauli and CERN, LHC Perspectives**
- 15:20 **György Vesztergombi: Pauli and the Modern Particle Physics**
- 15:50 *Coffee break*
- 16:10 **Zalán Horváth: Pioneers of Quantummechanics in Hungary**
- 16:35 **József Bokor: Quantum Control**
- 17:00 **László Nádai, Péter Várlaki, József Bokor: Understanding Synchronicity in Perspective of Pauli-Jung "Correspondence" - Hungarians Involved**
- 17:30 **Panel Discussion**
- 18:00 *Reception*

Venue: Budapest Tech

Address: Bécsi út 96/B, H-1034 Budapest, Hungary

<http://www.bmf.hu/conferences/Pauli2009>

Please register online. There is no registration fee.

◆ ◆ ◆
Búcsúzunk

Borbély Endréné Dr. Székely Éva
 1951 – 2009
„Volt mire szerénynek lennie”

Szerénység, tisztesség, lelkiismeretesség, megbízhatóság, jóindulat, állandóan többre és jobbra törekvés, és kitartó munka az oktatásban, kutatásban. Ez jellemezte Borbélyné dr. Székely Éva főiskolai tanárt, a Budapesti Műszaki Főiskola Rejtő Sándor Könnyűipari és Környezetmérnöki Kara kutatási dékánhelyettesét.

Halála lesújtó hírként ért mindnyájunkat a felsőoktatásban és a papír- és csomagolóiparban egyaránt. Eltávozásával nagy veszteség érte a főiskolát, a Rejtő Sándor Könnyűipari és Környezetvédelmi Kart. A Csomagolás- és Papírtechnológiai Szakcsoport vezetőjeként irányította a cellulóz és papír, valamint a csomagolóanyagok kutatását, oktatását.

Borbély Endréné 1975-ben szerzett vegyész-mérnöki és vegyész-mérnök tanári diplomát a Budapesti Műszaki Egyetemen. Ebben az évben kezdett tanítani a Könnyűipari Műszaki Főiskola Papíripari Tanszékén. 1984-ben a Budapesti Műszaki Egyetem Vegyész-mérnöki Karán műszaki doktori címet szerzett.

Több évtizeden keresztül oktatta a főiskola hallgatóit. Színvonalas előadásait szívesen látogatták a hallgatók, népszerű oktató volt. Papíripari mérnökök és cso-

magolástechnológusok több nemzedéke nőtt fel a keze alatt, számtalan szakdolgozatot és több doktorandusz munkáját irányította. Hallgatói és kollégái mindig bátran fordulhattak hozzá, kérésekre nem tudott nemet mondani, amiben csak tehetett, segített, miközben állhatatosan és csendben intézte a tanszék nem kis munkát jelentő adminisztratív és egyéb ügyeit. 1980 óta a főiskola, majd a kar Tudományos Diákköri Tanácsának elnöke volt.

1999-ben kiváló oktatói tevékenységéért megkapta az Oktatási Minisztérium Mestertanár kitüntetését és a Fáy András díjat. 2003-ban munkáját a Magyar Felsőoktatásért emlékplakettel ismerték el. Szerteágazó szakmai tevékenységét a Csomagolási és Anyagmozgatási Országos Szövetség "Szakmáért életműdíj" kitüntetéssel jutalmazta 2007 márciusában.

Motorja volt a bolognai rendszerű képzés kari bevezetésének, a BSc alapképzés indításának. Részt vett a könnyűipari mérnöki mesterszak indításának előkészítésében.

Oktatott a Nyugat-magyarországi Egyetemen a papíripari mérnöki, majd a könnyűipari mérnöki szakon is. Ezen az egyetemen védte meg PhD dolgozatát 2004-ben „Ipari cellulózok ojtathatósága vinil-acetát monomerrel” címmel, témavezetője Prof. Dr. Erdélyi József volt. Kettőjük 1975 óta tartó közös erőfeszítései öltöttek testet a BMF Rejtő Sándor Karának eredményes oktatási tevékenységében.

Tagja volt a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság Kémiai és Vegyész-mérnöki Tudományok Bizottságának, a Magyar Tudományos Akadémia Természetes Polimerek Munkabizottságának és az Országos Tudományos Diákköri Tanács Műszaki Szekciójának is.

A Papír- és Nyomdaipari Műszaki Egyesület az Oktatási Bizottság vezetőjét, a Papíripar szerkesztő bizottságának tagját, a Fiatal Diplomások Fórumának lelkes szervezőjét gyászolja.

Sok éve tudtuk, hogy beteg, és csodáltuk lelkierejét. Példát mutatott abban, hogy utolsó leheletéig nem adta fel, küzdött az életéért, munkájáért. Ebben mögötte állt, erőt adott neki családja, férje Endre, lányai Eszter és Emese. A sors ajándékként még megadatott neki, hogy láthatta első unokáját, Veronikát.

Borbély Endréné dr. Székely Évát a Budapesti Műszaki Főiskola saját halottjának tekinti.

Emlékét megőrizzük!

A Budapesti Műszaki Főiskola kiadványa
 1034 Budapest, Bécsi út 96/b. • Telefon: 666-5613, fax: 666-5621 • Honlap: www.bmf.hu
 Felelős kiadó: Prof. Dr. Rudas Imre rektor
 Főszerkesztő: Dr. Gáti József kancellár
 Szerkesztőbizottság titkára: Reha Ilona PR csoportvezető

Készült: 1500 pld-ban az Innova-Print Nyomdában

A BMF Hírlevél 2009. évi számainak mellékletei áttekintést adnak az 1879-ben alapított első jogelőd, a Magyar Királyi Állami Közép Ipartanoda alapítása óta eltelt 130 év intézményi eseményeiről.

Egy és negyed évszázados a Technológia Könyvtára

Mára már szinte közhely az az állítás, miszerint a gazdaság, de különösen az ipar fejlettsége és az oktatás színvonala egymással szoros kapcsolatban van. Ezt igazolja a XIX. század elejének története, amikor a magyar ipar színvonala jelentősen elmaradt a külföldiek fejlettségétől. A lemaradás csökkentését segítette elő a József Ipartanoda megnyitása, majd egyetemi rangú intézménnyé válása. Fennmaradt azonban egy olyan hiány, amelynek pótlása égetően szükségesnek mutatkozott: az iparos osztály szakismeretének fejlesztése. Az ipar szakemberhiánya a középfokú iparoktatás bevezetését igényelte.

A középfokú ipariskola eszmei megteremtője **Eötvös József** vallás- és közoktatásügyi miniszter, aki felismerte a kézművesipar elmaradottságát, fiatal gyáripar szakemberhiányát. Javasolta a kormánynak központi mintaiskola szerveztetését a fővárosban, a nagyipar előmunkásainak és művezetőinek képzését. Az elhunyt Eötvös József helyére az egyik legjobb barátja **Dr. Trefort Ágoston** került, aki folytatta az Állami Közép Ipartanoda szervezésének munkáját.

Trefort megbízta Gönczy Pál miniszteri tanácsost és Stoczek József műegyetemi tanárt (és rektort), hogy dolgozzák ki az intézet szervezeti szabályzatát és tervét, melyet 1877. szeptember 10-én Trefort jóváhagyott. A „közhírrététel” 1879. október 23-án jelent meg az újságokban: „Az újonnan alapított állami középipartanoda igazgatóságától a következő sorokat veszük: *A vallás és közoktatásügyi m. kir. minisztérium f. évi november hó 2-dik napján Bodzafa u. 28. sz. alatt egy középipartanodát nyit meg, amelyben a nagyipar számára előmunkások és művezetők képeztetnek*”.

Trefort Ágoston még egy új intézményt alapított, a **Technológiai Iparmúzeumot**, melyről a Fővárosi Lapok tudósítója számolt be. A megnyitón elhangzott gondolatok ma is aktuálisan csengenek: a feladat „*az ipar terén ma – a gőz és a villanyosság korában – rohamos gyorsasággal felmerülő újításokat megtanulni, mert az iparnak itt más orvossága nincs, mint az, hogy versenyképessé kell őt tenni*”.

A Technológiai Iparmúzeum látogatója nem a múlt emlékei közé lépett, hanem a jövőbe tekintő tárlatot szem-

lélhetett. Kitarult előtte a korszak gazdasága: a tárlatok a fa- és fémipar korabeli nyersanyagait, félgártmányait és a késztermékeit, az iparcikkeket, valamint a legújabb szerzőszámokat és szerszámgépeket, s azok gyakorlati használatát ismertette. A látogatónak lehetősége nyílt arra is, hogy a rajzteremben lerajzolhassa a mintákat, szakmai útmutatás mellett az iparcikkek terveit elkészítse.

Belépve a könyvtárba felerészben új, felerészben az elmúlt néhány évben kiadott szakkönyvek és műszaki rajzok között válogatható az érdeklődő. Az állomány **314 könyvet** tett ki, melyet **rajzok és 178 képes gyári katalógus** egészített ki. Ezek révén tanulmányozhatta korának érdeklődő iparosa a munkagépeket, a motorokat és szerszámokat, valamint az építészeti és a lakberendezési iparcikkeket. A kollekciónak nagyobb része - 32 könyv és 30

rajzgyűjtemény - a faipar területéről került ki. Rendelésre állt még **31, többségében neves külföldi szaklap** is. A könyvtár olvasói és a kölcsönzői fele asztalos, lakatos, műhelyvezető iparos ember volt, a másik részét értelmiségiek, mérnökök, tanárok, hivatalnokok tették ki. Gyakori látogatói között volt **Bánki Donát** is.

A Magyar Királyi Technológiai Iparmúzeum igazgatásával Trefort Ágoston **Táborszky Ottó** gépészmérnököt nevezte ki, aki 19 évig állt az intézmény élén. 1889 és 1901 között szerkesztette és kiadta a **Technológiai Lapok** című szakfolyóiratot.

Két intézménye volt a fővárosnak, s Trefort hamar felismerte a közös fejlesztés szükségességét. Kijelentése szerint: „*Két középoktatási intézettel bírnak a fővárosban, melyek a középipariskola és a Technológiai Iparmúzeum. Ezeknek szerves kapcsolata úgy didaktikai, mint finansziális tekintetben nagyon szükséges és előnyös...*”.

A két intézmény közös épületbe telepítésére a Nagykörúton, a Népszínház épülete mögött, a tűzörségi laktanya dísztelen fakerítése és fészerei helyén nyílt lehetőség. Itt épült fel – ahogy a Pesti Napló krónikása írja – „a magyar iparügy palotája, a Középipartanoda és a Technológiai Múzeum új otthona”. Az iskola és a múzeum új épületének megtervezésére Hauszmann Alajos műegyetemi tanár kapott megbízást 1885-ben.

Az építkezést 1887-ben kezdték el Monaszerly Szilárd építész vezetésével és Fekete Elek építőmester irányításával, s két évig tartott. Az átköltözés és berendezések után az épületegyüttes felavatását 1889. szeptember 15-én a 11. tanév megnyitásával egybekapcsolva tartották.

Az új otthonban, közös igazgatással – **Hegedűs Károly** főigazgatósága mellett – a két intézet sikeresen oldotta meg feladatait: a múzeum gyarapodó gyűjteménye szerves részévé vált az oktatásnak, az ipariskola tanárai bekapcsolódtak az iparmúzeum tevékenységébe. Az intézmény hírnévre szert tett tanárai, mint Petrik Lajos, Jalsoviczky Géza, Arany Dániel, Edvi Illés Aladár, Faragó Ödön, Lencz Ödön, Klemp Gusztáv és még sokan mások, nagyban hozzájárultak a hazai gépivar fejlesztéséhez.

Az új épület közel **hét évtizedre** biztosított otthont a Technológiai Iparmúzeum könyvtárának. Kezdetben két könyvtár volt – a múzeumé, az ipariskoláé – a saro-

krész földszintjén közös kezelésben, de külön nyilvántartott állománnyal. 1897-ben egyesítették őket, az állomány ekkor 6203 kötetből és füzetből állt. Az egyesített könyvtár első könyvtárosa **Grünwald István**, az Ipariskola tanára volt. Még a mindinkább feszítő helyszűkén is igyekeztek segíteni. A Csokonai utcai épületszárnyon végeztek műhelyátépítést és kibővítést. Így 1903 őszétől a könyvtár olvasóterme is nagyobb lett, hetven személy egyidejű befogadására vált képessé.

A Budapesti Magyar Királyi Felső Ipariskola igazgatója nagymértékben lekötötte Hegedűs Károlyt, s az Iparmúzeum hatáskörének további növelése miatt is szükséges vált a negyedszázados szoros együttműködésen lazítani. Az 1907. április 30-i 12826. számú miniszeri rendelettel megszüntették a főigazgatói hatáskört, és teljes önállóságot biztosítottak az akkor már több mint 30 ezer tárgyat tartalmazó Iparmúzeumnak. Igazgatójává **Gaul Károlyt** nevezték ki, aki 24 évig az iskola tanára volt.

Az intézmény történetét, s a hazai oktatásban betöltött szerepét „130 év az iparoktatás szolgálatában” emlékkiállítás mutatja be a Bécsi úti aulában, melynek ünnepélyes megnyitására 2009. szeptember 1-jén kerül sor.